

DE NOORD-BRABANDER,

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS

Voor de Stad. . . f 12.

Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUILIBET AT?

HORATIUS.

ADVERTENTIE:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

Wij kunnen niet langer nalaten, onze lezers te waarschuwen tegen een veldwinnend misbruik, dat in onze Provincie Noord-Brabant plaats heeft. Wij bedoelen den overdadigen invoer van zoogenaamde Belgische centen, eigenlijk 2 centimen stukken, welke, indien wij wel onderrigt zijn, uit eene zonderlinge speculatie, met vrachten uit het naburig koninkrijk ontboden en ingevoerd worden. Ontzettend is het getal dier muntspatie, welke in dit gewest, en vooral in, en om de hoofdstad in omloop is, en sedert eenigen tijd dagelijks in getal toeneemt; waarschijnlijk ten gevolge van het, zoo wij vernemen, te Breda en omstreken genomen en aangenomen besluit, om dezelve niet meer in betaling aan te nemen. De gevolgen van dit misbruik zijn bedenkelijk, want behalve dat die belgische munt hoogst waarschijnlijk voor goede nederlandsche spatie, door bovenbedoelde speculanten wordt ingewisseld, en alzoo het nederlandsch geld ons land verlaten en daarvoor vreemd geld in de plaats te treden; is het bij de regering, en met alle regt, een vast besluit, om de ontvangst der belgische centen tegen te gaan, en bij alle openbare kassen enz. te verbieden; zoodat het te voorzien is, dat na nog eenigen tijd, menig burger zijne belastingen niet zal kunnen betalen, ofschoon hij daartoe gelds genoeg in zijn bezit heeft. De regering en verdere autoriteiten kunnen daaraan niets anders doen; het is eene handeling, geheel vrijwillig van de zijde der ingezetenen, waarvan deze dan ook de gevolgen zullen moeten ondergaan. De regering laat het evenwel niet aan waarschuwingen ontbreken, want bijna dagelijks komt de bekendmaking van Z. Exc. den minister van finantien, over dat onderwerp, in de *Staats-Courant* voor; welke bekendmaking wij, ter bevordering van meer algemeene verbreiding, hier onder in haar geheel mededeelen.

Het wordt dus tijd, dat eenparig de handen worden in één geslagen aan de uitroeijing van dit misbruik. Het beste middel hiertoe vermeenen wij, dat hierin zou gelegen zijn, dat de burgerklasse, kleine winkeliers, ambachtslieden in eens besloten, geene zoogenaamde belgische centen meer aan te nemen, dat grootere handelaars en wisselaars zich berispen tegen dezelve tegen den wettigen

geldkoers, alware het met eene geringe *courtage*, in te wisselen, en ze dan ook in omloop brengen.

Wij ontveinzen ons de moeijelikheden niet, welke aan dezen maatregel verbonden zijn; maar, wij herhalen het, het kwaad is door de ingezetenen ingevoerd; eenigen door, uit zekere niet prijzenswaardige speculatie, de vreemde geldspatie in het land te halen; anderen door, met eene onwiskerbare onvoorzigtigheid, die speculatie in de hand te werken, zoo dikwijls zij zich die spatie in de handen lieten stoppen. Ofschoon, zoo wij reeds zeiden, de autoriteiten met de zaak eigenlijk niets te maken hebben, zou het ons echter een onuitsprekelijk genoege doen, en alle ingezetenen zouden haar daarvoor dank weten, indien zij konden besluiten, ter voorkoming van alle kwade praktijken van sommigen, eenige vertrouwde menschen kenbaar te belasten met het inwisselen der vreemde koperen muntspatie, mits de ingezetenen zich daartegen verbonden dezelve voortaan onverzettelijk te weren.

Met alle bescheidenheid geven wij dit aan onze provinciale autoriteiten in overweging; terwijl ons tevens niets aangenaamer zal zijn, dan een beter middel aangewezen te zien om het meer en meer veldwinnend misbruik te keer te gaan, en wij daartoe gaarne in onze kolommen zullen medewerken.

Intusschen blijft het zeker: dat niemand verplicht kan worden, vreemde koperen munt aan te nemen, zoo dat het, van die zijde, niet moeijelijk is, met de uitroeijing van het misbruik een ernstig begin te maken; en dat niemand daartoe verplicht is, blijkt evenzeer uit 's ministers bekendmaking, waarmee wij dit artikel sluiten.

« De minister van Finantien, in ervaring gekomen zijnde, dat de omloop van vreemde koperen munten in dit rijk, ongeacht de meermalen daartegen gerigte waarschuwingen, steeds blijft aanhouden, brengt nogmaals ter algemeene kennis, dat die munten op nederlandsch grondgebied geen wettigen koers hebben, of gangbaar zijn; dat dezelve in alle publieke kassen worden uitgeschoten en afgewezen, en NIEMAND ALZOO VERPLIGT IS DIE IN BETALING AAN TE NEMEN; mitsgaders dat, tot voorziening in de behoefte, welke hier of daar aan koperen munt moogt bestaan, de noodige schikkingen zijn gemaakt,

om bij de agentschappen van 's rijks schat-kist, aan welke men zich tot dat einde zal wenden; tegen betaling in gouden of Zilveren spatie, te doen afgeven *Nederlandsche* koperen munt, mits de aanvraag geschiede voor niet minder dan tien gulden te gelijk. »

's Gravenhage, den 29 Maart 1845.

De minister voornoemd,
VAN HALL.

KERKLIJKE STAAT.

Men schrijft uit Rome:

Terwijl Europa ontroerd wordt op het verhaad der wreedheden door de Drusen tegen de Maronieten op den Libanon gepleegd, is de emir Macaoud-Rozlan, van het geslacht van den Kaimacan, die hem de bloedige wraakoefeningen tegen de Maronieten aanvoert, te Rome aangekomen om zich in het Collegio der Propaganda te begeven en er zijne dwalingen af te zweren.

De gebeurtenissen, welke het vertrek van dien bekeerling vergezeld hebben, zijn des te meldenswaardiger, omdat zij aan eenen franschen reiziger, den heer Pichon, gelegenheid hebben gegeven, eene groote standvastigheid en onverwrokken vastheid aan de zaak van het christendom aan den dag te leggen.

De heer Pichon was op het punt, om zich van Beyrath naar Smyrna in te schepen, toen hij het bezoek ontving van een' der overaten der missie in de Levant. De eerw. Pater was vergezeld van den emir Macaoud-Rozlan, die Syrie wilde verlaten, om te Rome het christendom te gaan omhelzen. Het grootste geheim moest zijn vertrek verborgen houden; want zijn leven hing aan het bekend worden van zijn plan af.

Na zich verzekerd te hebben dat het voornemen van den jongen emir uit innige overtuiging voortkwam, beloofde de heer Pichon zijne ondersteuning. Eene reispas werd bij het fransche Consulaat aangevraagd onder den naam van Pierre Dumont, en in de laatste dagen van Mei ging Macaoud-Rozlan met den heer Pichon scheep op een oostenrijksch vaartuig.

De overtocht kon niet rechtstreeks geschieden. Men moest te Tripoli aanleggen om de bevelen te ontvangen van Hassan pacha, gouverneur van Syrie.

De vader van den jongen bekeerde, zijn vertrek vernomen hebbende, was naar Tripoli gekomen, voorzien van een bevel van den consul generaal van Oostenrijk, inhoudende dat de bevelhebber van het schip Macaoud-Rozlan aan land moest zetten. De toestand was niet veilig; de kapitein durfde een bevel van den consul niet onuitgevoerd laten. Van eene andere zijde had de vader van Macaoud een aantal talrijke pelgrims die van Mecca terug kwamen en op hetzelfde schip met den jongen vorst bevonden, opgestookt. Maar de heer Pichon verklaarde aan den kapitein, dat die jongeling op zijne passagiers lijst voorkomende onder den naam van Pierre

Dumont, onder fransche bescherming stond, en dat hij zich eene dubbele verantwoordelijkheid op den hals haalde, indien hij hem dwong, aan land te stappen; dat hier over bij de fransche ambassade klagten, zonden gedaan worden en dat men overigens, door den jongeling aan zijne ouders terug te geven, hem aan eene wissel dood overleverde. Half overtuigd, half verschrikt gaf de kapitein aan alle die redenen toe. Op het oogenblik dat die twist tusschen den vader, den zoon en de pelgrims het hevigste was, wierp men den eersten onverwachts in het vaarttuig dat hem aan boord gebragt had, en het schip zeilde voort. Doch na aan de fischen zijns vaders ontkomen te zijn, bleef de jonge emir nog blootgesteld aan de woede der dweepzieke pelgrims. Om die te ontwijken moest hij zijne toevlugt nemen in de kamer van den kapitein, die de turken, door de strengste maatregelen tot plicht bragt.

Te Smirna aangekomen, had de jonge prins, op de Europeesche wijze gekleed, veel moeite om de beleedigen der pelgrims te ontkomen. Deze wachtten hem af bij het uitgaan van het lazareth. De fransche consul moest eene gewapende oorlogsbuitzenden om den emir aan boord der fransche pakketboot over te brengen. Om de waakzaamheid der muselmannen te ontkomen, zag Maçaoud zich verplicht, des ochtens ten drie ure, den ringmuur van het lazareth over te klimmen. Na aldus alle hinderpalen overwonnen te hebben, is het den emir Maçaoud gelukt, te Rome te komen, om er zijne vrome wenschen ten uitvoer te leggen.

ZWITSERLAND.

ZURICH, 1 Augustus. De feestdag heeft nog geene levenskwesie aangererd; dezelfs beraadslagingen leveren nog slechts een ondergeschikt belang op, en worden tot heden rustig voortgezet. Maar sedert den moord van den Lucerner raadsheer Leu, schijnt de afscheidingslijn tusschen de gedeputeerden der behoudende en die der radicale partij scherper getoekerd te zijn; dit gaat zelfs zoo ver, dat zij elkander niet meer groeten wanneer zij zich ontmoeten. De voorzitter der vergadering kan van zijnen kant al zijne vorige handelingen niet vergeten. Reeds heeft hij een bewijs van voorkeur gegeven aan de vertegenwoordigers der radicale kantons, door hen II. woensdag gezamenlijk ten middagmaal te noodigen, welke eer hij den overigen afgevaardigden nog niet heeft aangedaan.

Overigens is de uitkomst der beraadslagingen over de jesuiten kwestie en andere kwestien van dien aard, reeds zoodanig vooruitbepaald, dat niets in staat zou zijn dezelve thans eenige verandering te doen ondergaan en dat natuurlijkerwijze de aandacht nader gevestigd is op hetgeen buiten de landsvergadering omgaat en op het onophoudelijk werken der partijen. Bern is voornamelijk het kanton, waarop aller oogen gevestigd zijn. Sedert acht maanden worden aldaar alle toebereidselen gemaakt tot eene omwenteling, gelijk aan die van Lausanne. Even als te Lausanne, hebben eenige leden der regering daarin de hand en even als te Lausanne zal waarschijnlijk de regering zonder slag of stoot omver geworpen worden. Maar de gevolgen zullen veel bedenkelijker zijn, dan in het kanton Waadt; want de anti-jesuitische vereeniging zal bij die omverwerping niet slechts eene verandering van personeel beoogen, maar daarin een middel zoeken om, door de militaire overmagt van Bern, het eerst te geraken tot de vernietiging van den tegenwoordigen toestand van zaken in Lucern en daarna tot de opperheerschappij der partij, welke zij over de geheele confederatie vertegenwoordigt.

De pauselijke nuncius heeft bij de avoijers van Lucern, de heeren Buttmann en Siegwart-Müller een officieel bezoek afgelegd. Zijne Hoogw. heeft hun verklaard hoe levendig de smart was, welke de wandaad van Ebersoll hem had aangedaan. Van den heer Leu sprekende, zeide de prelaat, dat deze

in alle opzichten den lof verdiende, welke de H. schrift aan Job geeft; zijnde de heer Leu even als deze een man, eenvoudig, rechtschapen en God vreeszende.

DUITSCHLAND.

Te Posen hebben den 28 en 29 Julij ernstige onlusten plaats gehad, bij gelegenheid der komst van Czersky in gemelde stad. Een duitisch dagblad meldt daaromtrent het volgende:

» Reeds sedert eenigen tijd had zich het gerucht verspreid, dat zich eene kleine gemeente van catholijke afgescheidenen te Posen gevormd had en Czersky had verzocht, aldaar de godsdienstoefening te komen verrigten. Hij kwam inderdaad den 27 Julij aan, en verkreeg van het gezag en de evangelische gemeente verlof, om zijne godsdienstplegtigheden in de protestantsche kerk te verrigten. Deze moesten den 29 des morgens ten 7. ure plaats hebben.

» Met de snelheid des blikzems verspreidde zich deze tijding door de stad en het volk was er over verbaasd. Men besloot eene deputatie te zenden aan den Aartsbisschop, mgr. Przyłuski, om van het gezag de verwijdering van Czersky te vragen en aldus de onlusten voor te kozien, welke de verbittering des volks deed vreezen. De prelaat begaf zich inderdaad den 28, in persoon, bij het hoofd der politie, even als bij den opperpresident en den militairen bevelhebber; maar zijne pogingen bleven vruchteloos, ofschoon de Aartsbisschop hun verklaard had, dat op den 29 eene plechtige processie (1) moest plaats hebben, en het bijna zeker was, dat er eene noodlottige botsing zou ontstaan uit den zamenloop eener zoo groote menigte volks, als deze processie ongetwijfeld zou uitlokken. Het aan de scheurmakers gegeven verlof werd niet ingetrokken, alhoewel het maar al te duidelijk was, dat zij Czersky op dat oogenblik alleen in hun midden geroepen hadden, om als het ware, de bevolking der stad en der omstreken uit te tarten.

» Toen men vernam dat de slap van den Aartsbisschop vruchteloos was gebleven, werd de beweging onder het volk nog grooter. Er hadden zamenscholingen plaats, uitgenoodigden gingen van huis tot huis, om dit bekend te maken en de vreeslijkste bedreigingen werden gedaan. Des avonds, ten kwartier over negen uren, werd het teeken gegeven van het huis eens schoenmakers op de markt, en talrijke groepen kwamen uit al de onliggende straten te voorschijn, de politie voor hen uitjagende, welke zich verplicht zag naar de hoofdwaacht te vlugten. De oploop werd steeds grooter; van alle zijden schreeuwde men: Weg met Czersky! Leve Polen! Maar er ontbraken aanvoorders. Tot dat oogenblik liep het volk in wanorde rond, zonder echter buitensporigheden te plegen, behalven in een straat, alwaar de glazen werden ingeworpen, van een huis, waarin een jong mensch gevlugt was, die den opstand had willen stillen. Toen riep eene stem uit de menigte: Naar het huis van Czersky! dood aan Czersky! Deze woorden gaven eene rigting aan de volkswoede, en reeds sloeg men den weg in naar de wijk der stad, alwaar Czersky zijnen intrek genomen had, toen op hetzelfde oogenblik de huzaren, die te Posen in garnizoen zijn, ter plaats opstapten. Deze trachtten de zamenscholingen te doen uiteengaan; met de meeste moeite gelukte hen zulks en eerst tegen elf ure des avonds seheen de rust eenigermate hersteld. De nacht liep ongestoord ten einde.

» Czersky had gedurende de beweging zijn logement verlaten, en verbleef, de vlugt genomen bij den opperintendent Fischer, eersten predikant

(*) Deze processie heeft om de honderd jaren plaats. Men draagt bij dezelve, de beendren van koning Miecslas I. stichter van het christendom in Polen en van Boleslas Chobry, in eene zilveren kist gesloten, in optocht door de stad.

der evangelische kerk, wiens huis naast de protestantsche kerk gelegen is. Hieraan had hij zijne redding te danken; want in den ochtend van den volgenden dag had het volk al de straten bezet, welke naar die kerk leidden, en welligt ware hij er niet levend gekomen. Toen de menigte lang gewacht had en begon te denken, dat Czersky langs eenen anderen weg de kerk bereikt had, maakten zich eenige mannen van den algemeenen zamenloop los, om er henen te gaan, maar het voetvolk bellette hun den doortogt en maakte dat zij niet tot de kerk konden komen. De menigte begon toen de processie te volgen, welke op dat oogenblik de hoofdkerk uittrok. Hun getal was onoverzienbaar. Tegen den middag, na het afloopen der plechtigheid, verspreidden zich meer dan 10,000 boeren over de markt, en het is door een bijzonder geluk, dat Czersky, die ook juist zijne kerkdienst geëindigd had, dezelve kon ontvreden zonder erand te worden, waarna hij in zijne postchais sprong en uit de stad vlugte.

» Men kan zich geen denkbeeld vormen van de woede des volks, toen het vernam dat Czersky ontsnapt was. Het verzamelde zich in massa op de markt rondom de hoofdwaacht. Dit oogenblik was verschrikkelijk. Indien een vermetele zich hadde opgedaan om de gebelgde menigte te leiden, zouden de vreeslijkste buitensporigheden begaan zijn. Gelukkig werd de loop van den toorn des volks afgewend door eenige betogennemingen; het volk stelde alles in het werk om de gevangenen te bevrijden en begon, steenen op de troepen te werpen. Deze ziende dat het tijd werd, om geweld te gebruiken, makten met geweld geweer tegen de zamenscholingen op, en het gelukde haar met behulp der huzaren uit een te drijven.

» Van de militairen is slechts één man gekwetst. Onder het volk is een gesneuveld, twee bedenkelijk en een groot aantal minder gekwetsten. Na verloop van een half uur, was de orde hersteld; maar het volk vulde nog de straten tot des avonds acht ure. De militairen moesten onophoudelijk op de been blijven om de bedwang te houden. De wetten van 17 augustus en 15 december 1798, betrekkelijk de volksoploopen, zijn afgekondigd geworden en al de openbare plaatsen ontruimd en gesloten. De troepen zijn op de makten gesamenged en het kanton op onderscheidene plaatsen aangevoerd. Den 29 des avonds ging echter het volk uit een en sedert dien tijd is de rust niet meer gestoord geworden.

WURZBURG (Beieren) 29 Julij. Het getal vreemdelingen bij het zangersfeest, hetwelk in het einde der volgende maand zal plaats hebben, zal 20,000 te boven gaan. Alle families zijn gaaten verwachtende, alles wat maar eenigzins tot herberging geschikt is, wordt in logementen henschouwen. De commandant der citadel van Würzburg heeft al de bedden, die in de krijgsmagazijnen voorhanden zijn, ter beschikking der logeersders gesteld.

Er zullen bij dat feest ongeveer 2500 uitvoerders zijn. De *Te Deum à l'unisson* zal in de open lucht door 1800 stemmen, onder het gebalder van het geschut, gezongen worden.

— Brieven uit Weenen van den 29 Julij melden, dat er spraak is van een huwelijk van den graaf de Chambord, (hertog van Boudoigne) met de jongste dochter van den hertog van Modena.

— Men verzekert dat de ketzer van Oostenrijk eenen eigenhandigen brief aan koningin Victoria geschreven heeft, om haar nittennoodigen hare reis tot Weenen te verlengen.

TRIPOLI.

Brieven uit Gibraltar melden als zeker dat de bey van Tripoli den oorlog aan den bey van Tunis verklaard heeft. Reeds zouden, volgens diezelfde brieven de vijandelijkheden dangevangen zijn. Men behoudt Turkije van deern angst, welke nittig echter nog nadere bevestiging eijnt in de beoogen aangestookt te hebben.

SPANJE.

De *Heraldo* zegt dat het ministerie besloten heeft de cortes tegen den 10 oktober aanstaande bijeen te roepen.

Malaga is in staat van beleg verklaard; doch geen der zamenweerders is nog ter dood gebracht; men hoopt thans dat de generaal Sauz de uitvoering der doodstraffen zal opschorsen, tot dat hij bevelen uit Madrid zal ontvangen hebben.

De *Postdata* vermeldt dat in den nacht van 29 en 30 juli vele arrestaties te Madrid hebben plaats gehad. Men noemt onder anderen zekeren officier Luis Sagarto genaamd, die opgesloten is geworden in de gevangenis der hoofdwacht.

Het gouvernement geene vrees meer hebbende van de zijde van Katalonie en Valencia heeft bevolen dat het expeditie-corps, dat naar Cuenca was opgerukt, naar Madrid zou terugkeeren.

De koningin is door de koninklijke garde te Tolosa aangekomen. Zij heeft slechts eenige uren te Tolosa vertoefd.

PORTUGAL.

LISSABON, 29 Julij. De heer Costa-Cabral, die naar de baden vertrokken was, is in de hoofdstad teruggekeerd, alwaar hij zijne portefeuille van binnenlandse zaken weder aanvaard heeft. Zijn broeder, Silva Cabral is tot minister van justitie benoemd. Een koninklijk bevel, dezer dagen uitgevaardigd, houdt in dat een elk, die trachten zal, misnoegdheid tegen het ministerie te zaaien zal gevat en gearrestueerd worden als op heeter daad betrapt. Het kabinet schijnt verzekerd te zijn van eene groote meerderheid bij de aanstaande verkiezingen.

Omtrent de in Portugal ontworpen spoorwegen, is nog geen besluit hogenaamd genomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Augustus. Al de aanwezige leden van het koninklijk geslacht zijn gisteren, met een groot gevolg, van Neuilly naar Eu afgereisd.

Sedert gister avond verspreidt zich een gerucht, dat allerbelangrijkst is voor de europesche staatkunde. De prins von Metternich zou door eene beroerte aangeast zijn en de geneesmiddelen hadden alle hoop van behoud opgegeven. Het is reeds de derde, of vierde maal dat de fransche nieuwsgervers den prins von Metternich doodden, zonder dat deze er te minder welvarend om is.

— Vrouw Bessieres werd voor de correctionele rechtbank van Parijs gebragt, beschuldigd van bedelarij. Die ongelukkige is van eene schrikwekkende magerheid en geel als safran. Haar gelaat herinnert levendig aan dat van het beroemde doodshoofd, die vreemdeoortige mystificatie, die vijf en twintig jaren geleden, geheel Parijs in beweging bragt.

Ofschoon op heeter daad betrapt, op het oogenblik dat zij eenen gast van den restaurant *Ve-four* lastig viel, door aan het glas te tikken van het venster tegen het welk de tafel gedekt was, roept vrouw Bessieres al hare heiligen in, tot getuigenis harer onschuld.

— Ik, bedelen! riep zij. Heilige Ursula! hoe durft men zoo iets zeggen!

De *president*. Men heeft u gevat op het oogenblik dat gij eené aalmoes vroegt, en dit wel luid genoeg, wijl gij u door een venster moest laten hooren.

De *beschuldigde*. — Heilige Veronika! welk een afschuwelijke laster!... Eene vrouw als ik!...

Ik heb te veel eerbied voor den naam dien ik draag, verstaat gij wel?

De *pres.* — Wat wilt gij zeggen met den naam, dien gij draagt?

De *besch.* — Wel! den naam van Bessieres! Mij dunkt, dat die wel genoeg bekend is.

De *pres.* — Hoezoert gij vermaagschapt te zijn met den naam van dien naam?

De *besch.* — In waarom niet? Men heeft het mij

altijd gezegd en ik heb het nooit tegengesproken.

De *pres.* — Wat deedt gij op het Palais-Royal, voor de deur der restauratie, waar men u gevat heeft.

De *besch.* — Ik keek naar een heer die aan het eten was en slechts eenen arm had, ik zei nog zoo bij mij zelve: Hij kan toch goed eten, al heeft hij maar een arm.

De *pres.* — De gerechtsdienaar, die zoo even getuigenis aflegde, verklaart stellig, dat gij zoidt: «Eene aalmoes als 't u blijft, mijnheertje!»

De *besch.* — Heilige Katharina! wat is de wereld toch hoos! Die heer vorde zijne sla (salade) en ik kon mij niet weerhouden te zeggen: «Die luijars van jongens moeten de sla wel aanmaken voor dien ongelukkigen man met een arm.»

De rechtbank veroordeelt vrouw Bessieres, uit aanmerking der recidive, tot drie maanden gevangenis en beveelt dat zij na het ondergaan dezelve in een bedelaarsgesticht zal vervoerd worden.

BELGIË.

LEUVEN 4 Augustus. De zeer geleerde heer de Caux, leeraar der staatshuishoudkunde aan onze catholieke universiteit, verlaat zijnen leerstoel om naar zijn vaderland terug te keeren. Hij is te Parijs geroepen om er de betrekking te vervullen van directeur en chef van het dagblad *l'Univers*. Zijn vertrek wordt als een wezenlijk verlies voor de catholieke universiteit beschouwd.

— De aardappelen-ziekte verspreidt zich met ongemeene snelheid over het groot gedeelte van België. Dr. Gravet heeft in de dagbladen van Kortrijk eenen brief doen plaatsen, waarin hij beweert dat deze kwaal alleen ontstaat aan de krachteloosheid en den, als het ware, hoogen ouderdom dezer plant. Volgens hem bestaat er geen ander middel tegen dezelve dan de herzaaijing. Even als alle planten, in het algemeen, brengt ook deze haar zaad voort; dit is het dus, wat het soort vernieuwt en behoudt; door de herzaaijing alleen kan de plant bij voortdoring in den staat van leven, jeugdigheid onderhouden worden en steeds jonge en krachtige vruchten opleveren.

NEDERLAND.

'S BOSCH, den 7 Augustus. Wij zijn in de gelegenheid geweest, in een der zalen van het stadhuis alhier, het thans afgewerkte beeld te zien, door onzen voortreffelijken en veelbelovenden stadgenoot, den heer Dankers vervaardigd. Het beeld stelt voor de H. Maria Magdalena, in de knielende houding der boetvaardigheid, en is geboetseerd naar het vermaarde origineel van Canova, hetwelk op het museum van Antwerpen berust. Wij vermeenen den jeugdigen kunstenaar met zijn gewrocht geluk te mogen weuschen en zijn overtuigd, dat een ieder, die het beeld zal zien, hem den welverdienden lof over hetzelfde zal toezwaaijen. Naar wij vernemen heeft de kunstenaar hetzelfde ten geschenke aangeboden aan de Koninklijke school van nuttige en beeldende kunsten alhier, alwaar de heer Dankers de eerste gronden gewoot is met het talent, hetwelk hem thans zoo eervol onderscheidt; en dat zijne opdracht met de welverdiende erkenning is aangenomen.

Verder vernemen wij, dat de jeugdige, reeds zoo ver in zijn verheven vergevorderde kunstenaar zich eerlang naar Amsterdam zal begeven, om zich, onder de leiding van onzen vermaarden Roijer verder te volmaken. Met den aanblij, waarmede hij begaafd is, zal wij twijfelen er niet aan, die leiding hem tot eenen rang verheffen, waarop ons vaderland eenmaal nog trotsch zal gaan en de geheele wereld met welgevallen zal neder zien. De hemelschen krachten en lengte van dagen, om de roemrijke loopbaan, welke hem verbeidt, te vervullen; en hij vinde in de belangstelling en waardering van alle kunstwinnenden, eene voldoening welke

den kunstenaar, helaas! niet altijd in zijn leven te beurt valt.

— Men meldt ons voor zeker, dat de kiezers van het 13^e district binnen kort zullen worden geroepen, om eene nieuwe keuze te doen voor de Provinciale Staten van dit gewest, in plaats van de door genoemde staten vernietigde keuze van Jhr. H. de Grez.

— Allerbedroevendst zijn de berichten omtrent de aardappelen van alle oorden dezer provincie waabok uit andere provincien. Voor Noord-Brabant althans mag de aardappelen oogst dit jaar als geheel verloren beschouwd worden. Met allen ernst roepen wij de tusschenkomst der autoriteiten in, ter voorkoming eener nog verschikelijker ramp, namelijk de sterfte onder de menschen. Want het is duidelijk bewezen, dat de aangestoken aardappelen het grootste nadeel op de gezondheid uit oefenen. Reeds nu doen zich ongesteldheden op. De krachtadigste maatregelen moeten, naar ons inzien, in deze omstandigheden genomen worden. Het is niet genoeg, de aardappelen van de markt te verwijderen; men behoort tevens te bedenken, dat de zelfde niet, tegen eenen buitengemeen geringen prijs, in de achterbuurten verkocht werden, zoo als ons stellig verzekerd wordt, dat reeds gebeurd is. Wij waarschuwen tevens een ieder, vooral de mingevoede volksklasse, om zich tegen die pest in acht te nemen, en wel toe te zien bij het koopen van aardappelen. Ook de landlieden waarschuwen wij voor hun vee. Nog heden lezen wij uit België, dat men aldaar eenige slechts weinig aangestoken aardappelen aan eene koe te eten had gegeven, en dat des anderendaags de melk, welke uit die koe getrokken werd, zwart was.

Ofschoon de rogge en boekweit tot heden eene gunstig aanzien hadden doet het voortdurend natte weder ook voor dezelfde vreesen.

— Men schrijft uit Kampen 6 Augustus. Het bederf der te veld staande aardappelen openbaart zich in IJsselgieden op eene verontrustende wijze.

— In de *Amsterdamsche Courant* van heden leest men: Den 4 dezer overleed te Amsterdam in den ouderdom van ruim 62 jaren, mr. J. H. van Reenen, ridder der orde van den nederlandschen leeuw, lid van de Staten Noord-Holland, van den raad dezer stad, curator van het athenæum en der latijnsche scholen aldaar, enz.

— De hoogz. heer B. A. Meddens, van 1800 tot 1821 aarts priester van het district Groningen en pastoor in de stad Groningen; is den 26 julij aldaar, in den ouderdom van vijf en tachtig jaren, overleden.

'S HAGE, den 5 Augustus. Heden avond zijn HH. KK. HH. de prins en prinses van Oranje, en de jonge prinsen hoogsterzelve zamen in deze residentie teruggekeerd van hunne reis naar Duitschland.

GOES, 4 Augustus. Ook in ons eiland bespeurt men hier en daar een kwaad in de aardappelen; hetwelk verontrustende is. Hetzelfde is na den mist, die voor 14 dagen gevallen is, bespeurd geworden.

LATRE BERIGTEN.

In een presbyteriaansch blad van Amerika van de maand Junij leest men: » de algemeene presbyteriaansche vergadering heeft de onderhouding bevolen van den donderdag vóór den vierden zondag van Junij, als een vasten- en bededag, om gezien de tegenwoordige schorsing van den goddelijken invloed onder het kerkgenootschap (Christus zeld echter; ik zal met u zijn tot aan de vol-einding der wereld.)

Nadere berigten uit Posen melden, dat de aldaar op den 29 julij gehouden processie, niet was ter eere van den koning Meccelas, (zie onder de nieuwstijdingen) maar op het dringend verzoek van de duitche en poolsche ingezetenen van Posen, die dezelve verlangden om een openlijken blijk te geven aan hunne gebedenheid aan de guldienst hunner vaders. De kerkelijke overheid heeft er niet in toegestemd dan na van alle zijden en dringend daartoe genoopt te zijn. De directeur der politie heeft eene officiële bekendmaking uitgevaardigd, waarbij gezegd wordt, dat niemand gesmeerd, noch gevaarlijk gekwetst is.

Geen der duitche bladen spreekt een enkel woord van de ziekte van den prins von Metternich.

Te Grenada is eene zamenspanning ontdekt; krijgsvrienden zijn gearrestueerd en onderscheidene andere zwaarden gearrestueerd genomen; men weet echter niet, welke partij het komplot gesmeed heeft.

De *Lucerner Staats-Courant* maakt eenen brief

bekend van den 28 Julij, geschreven aan den heer J. Ulrich, hoofd-redacteur van dat blad, en waarin hem voorzegd wordt dat zijne beurt weldra komen zal even als die der heeren Siegwart-Muller, Blutbaeni, Woendelkost en Haut. «De pistolen, zegt die brief, zijn reeds geladen, de messen reeds geslepen.» Het blad noodigt een ieder, die aan de waarheid van dit bericht twijfelen mogt, uit, om aan het bureau van het zelve kennis van den brief te komen nemen.

Alweder spreekt men van de stellige ontbinding der Kamers te Parijs. Het besluit daartoe zou voorafgegaan worden door de verheffing van een aantal Gedeputeerden tot het Pairschap.

Het kusteel van Eu zal dit jaar het tooneel zijn van buitengewone feestelijkheden. Vooral voor den 9 Augustus, verjaardag des konings, worden schitterende voorbereidselen gemaakt.

Te Toulon is op de werf van Mourillon, buiten de stad gelegen, een hevige brand ontstaan, welke zonder de spoedig aangebrachte hulp, de verschrikkelijkste gevolgen had kunnen hebben. In den nacht van den 2 was men het vuur meester, en den 3 was het geheel uitgebluscht. Het grootste deel van de werf is gered, de op stapel liggende schepen zijn ingelijks bevrijd gebleven. De brand heeft zich beperkt bij twee schuren, waarin zich een groote voorraad hout bevond. De *Moniteur* begroot de schade op drie miljoen franken, andere dagbladen op 25 miljoen. Dit laatste is echter ver overdreven; ofschoon men de opgave van de *Moniteur* daarentegen te laag acht. 100 personen, die aan het blusschen van den brand hebben medegewerkt, zijn gekwetst, waarvan 9 zeer ernstig. Men schrijft die ramp aan kwaadwilligheid toe en verdenkt de veroordeelden tot de galeijen. De autoriteiten doen ijverige nasporingen.

Strafzaken, behandeld voor het Kantongeregte te 's Bosch, den 7 Augustus.

E. G.; A. v. d. E.; J. H. C. en M. E. v. D.; wegens het niet sluiten hunner herbergen des avonds na elf uren, ieder in eene gelboete van f 3 » bij onvermogen te vervangen door eene gevangen zetting voor den tijd van drie dagen.

PROVINCIE NOORD-BRABAND. Aanbesteding.

Op Dingsdag den 19 Augustus 1845, des voormiddags ten twaalf ure, zal onder nadere goedkeuring van de Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant, door den Staatsraad Gouverneur van genoemd Gewest, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat dier Provincie, aan het lokaal van het Provinciaal Gouvernement te 's Hertogenbosch, worden AANBESTEED;

De BESTRATING met Gebakken Mopklinkers, van het gedeelte des Groeten Wegs der 2e Klasse No. 1, van Hoogerheiden naar Putten, lang 9280 Ellen met het Onderhoud dezes Wegs gedurende één Jaar na de Voltooiing.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het Bestek, op hetwelk bovengemeld Werk zal worden aangebesteed, ligt boven en behalve aan het lokaal van het Gouvernement te 's Hertogenbosch ter lezing: te Bergenopzoom op het Stadhuis, in de Logementen de Prins van Luik en het Hof van Holland, voorts in het Groot Koffijhuis en het Neerlands Koffijhuis; te Breda bij de Erven Vermeert in de Zwaan; te Giessendam in het Regthuis; te Gorinchem bij van Oisterwijk; te Grave bij de Wed. Schoonenberg; te 's Hertogenbosch in het Neerlandisch, Oud Stads-, Brabandsch-, Antwerpsch- en Molenaars Koffijhuis, mitsgaders in de Logementen den Gouden Leeuw, het Parlement, het Oud-Keizershof, den Eenhoorn en het Groenhuis; te Heusden bij H. Verhoeven; te Hoogerheiden in de Herberg Klein Antwerpen; te Klundert in de Stadsherberg; te Nijmegen bij van Meurs aan de Gierbrug; te Putten bij Wouters in de Stad Bergenopzoom en bij Tranquijn in de Hollandsche Pastoerij; te Stiedericht in het Regthuis; te Steenbergen bij Moors, bij Antonie Laanen en bij A. Duyvelaar; te Werkendam in de Zwaan, en te Willemstad in de Oranje-Sociëit.

Zullende Vrijdags en Zaturdags vóór de Aanbesteding de vereischte aanvrijzing in loco worden gedaan, beginnende des morgens om negen ure te Hoogerheiden, aan de Herberg Klein Antwerpen. Intusschen zijn de verlangde wordende inlichtingen te bekomen, zoo bij den Hoofd-Ingenieur, als bij den Provinciaalen Ingenieur Jonkheer E. C. B. Ridder VAN RAPPARD, te 's Hertogenbosch.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Brabant,

A. J. BORRET.

PROVINCIE NOORD-BRABAND. Aanbesteding.

Op Dingsdag den 19 Augustus 1845, des voormiddags ten twaalf ure zal onder nadere goedkeuring van de Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant, door den Staatsraad, Gouverneur,

van genoemd Gewest, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat dier Provincie, aan het lokaal van het Provinciaal Gouvernement te 's Hertogenbosch worden AANBESTEED:

De VERNIEUWING van 100 strekkende Ellen KLINKERSTRAATWEG, mitsgaders het ONDERHOUD van twee gedeelten des GROETEN WEGS der 2e Klasse No. 1, te weten:

- 1o. Den STRAATWEG tusschen de Willemstad en den Butgenhilschen Dijk;
 - 2o. Den GRINDWEG bezuiden het Dorp Dinteloord.
- In te gaan met primo Julij 1845 en eindigende met ultimo Junij 1847.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het Bestek en Voorwaarden op hetwelk bovengemeld Werk zal worden aangebesteed, ligt boven en behalve aan het lokaal van het Gouvernement te 's Hertogenbosch, ter lezing: te Bergenopzoom in het groot Koffijhuis; te Breda bij de Erven Vermeert in de Zwaan; te Dinteloord bij HERBERG; te Gorinchem bij VAN OISTERWIJK; te 's Hertogenbosch in het Neerlandisch-, Oud Stads-, Brabandsch-, Antwerpsch- en Molenaars Koffijhuis; mitsgaders in de Logementen den Gouden Leeuw, het Parlement, het Oud-Keizershof; den Eenhoorn en het Groenhuis; te Heusden bij VERHOEVEN; te Klundert in de Stadsherberg; te Moordijk bij VAN LOMMEL; te Stiedericht in het Regthuis; te Steenbergen bij MOORS, ANTONIE LANEN en A. DUJVELAAR; te Werkendam in de Zwaan en te Willemstad op het Stadhuis en de Oranje Sociëit.

Zullende Vrijdags vóór de Aanbesteding de vereischte aanvrijzing in loco worden gedaan, beginnende des morgens om tien ure te Dinteloord, en des namiddags om drie ure te Willemstad.

Intusschen zijn de verlangde wordende inlichtingen te bekomen, zoo bij den Hoofd-Ingenieur als bij den Provinciaalen Ingenieur E. C. B. Ridder VAN RAPPARD, te 's Hertogenbosch, en bij den Opzigtter A. DUJVELAAR te Steenbergen.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Brabant,

A. J. BORRET.

Advertentien

Men vraagt op een Ruiten in Noord-Brabant, met 1 November aanstaande, eene bekende **Meukenmeid** van middelbare jaren, alsmede met 1 Februarij 1846 of vroeger een **Tuilmann**, de Moeserij en het Snoeijen van Vruchtboomen grondig verstaande, beide van goede getuigschriften voorzien. Adres bij W. C. VAN KELCKHOVEN en ZONEN, Boekhandelaren te Helmond.

VERPACHTINGEN

VAN

EIMET OF NAGRAS.

Hendrik Antoni Blijvoet,

Notaris gevestigd te 's Hertogenbosch, zal publiek Verpachten den **Eimet of Nagras** op de volgende UITERWAARDEN:

Op Dingsdag den 19 Augustus 1845, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van J. W. VAN NUILEKOM, te Lith.

120 Bunders. Op de Alphenische Waarden, op de Zaaivaard onder Lithoyen en op de Litsche Waarden.

Op Donderdag den 21 Augustus 1845, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van J. VAN LITH te Empel.

50 Bunders. Op het Landgood Casterenshoef. Tenzelze dage des nademiddags ten 2 ure, ten huize van H. B. VAN LAMOEN, aan de Blaauwe Sluis te Gewande onder Maren.

60 Bunders. Op de Alemische Waarden en op de Marensche Waard.

Op Vrijdag den 22 Augustus 1845, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van J. VAN CALKER, te Engelen.

70 Bunders. In den Polder van Engelen. Tenzelven dage des namiddags om 3 ure, ten huize van de Kinderen A. VAN DER STEEN, aan den Dieskant, onder Empel.

50 Bunders. Op de Koornwaard, in het Ertveld en onder Empel.

Op Dingsdag den 26 Augustus 1845, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van M. NIEUWENHUIZEN, te Kessel.

60 Bunders. De Kesselsche Wijken. Alles bij Gedrukte Billetten breder omschreven.

Nadere informatie zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris BIJVOET voornagend, en aanvrijzing bij de VAARDUSMANNEN respectievelijk,

ZEGT HET VOORT.

KOSTSCHOOL voor Jonge Heeren, te BAARLE-NASSAU, in Noord-Brabant, 4 uren van Breda en 3 van Tilburg; onder het bestuur van F. K. B. DE RAEUW.

Het onderwijs in de H. Godsdienst wordt gegeven door en onder het opzigt van den Wel-Erwaarden Heer Pastoor der plaats.

Grondig onderwijs in de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Taal; in het Schrijven en Boekhouden; in de Reken-, Meet- en Stelkunst; in de Gewijde, Vaderlandsehe en ~~Antiquarische~~ Geschiedenis; Aardrijkskunde en den ~~Erven~~ stijl, -- en verder in alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort, als Muziek- en Teekenkunde.

Men betaalt jaarlijks voor Kost- en Leergeld, Vuur, Licht, Wasch en Naad f 172.

De buitengewoon gezonde ligging der plaats, de geschiktheid des lokaals, de meer dan twintigjarige loopbaan des Bestuurders, de zoo talrijk door hem gevormde jonge lieden voor alle standen der Maatschappij, de zoo menigvuldige groote blijken van ~~terbreghheid~~ van Ouders en Voogden, -- gevoegd bij de goedkeuring en aanbeveling van Hooge Geestelijken, -- dit alles doet het den Bestuurder nederig wagen, het doen plaatsen dezer Advertentie.

Voor nadere inlichtingen wende men zich, behalve tot den Bestuurder, tot de Wel-Erwaarden Heeren: DE KATER, Pastoor te Baarle-Nassau; OOMEN, Pastoor en School-Opziener te Breda; VAN DER HUYDEN, Pastoor te Chaam; BEKKERS, Pastoor te Nijmegen; VAN DER BORG, Pastoor te Woerden, en VAN GIEZEN, Pastoor der Mozes- en Aaron-Parochie te Amsterdam.

Graanmarkt

VAN 'S HERTOGENBOSCH,

Van den 4, 5 en 6 Augustus 1845.

ROGGE en BOEKWEIT prijshoudend, HAVER zonder uitvoer; het navolgende is hesteed geworden per Nederl. mud als: ROGGE f 6.00 a f 6.00 BOEKWEIT f 6.00 a f 6.35 HAVER -0.00 a -0.00

Presumtive waarde op wigt: ROGGE van 72 N. P. het m. f 6.40, of p. 18, P. 8 1/2 Ct. BOEKW. » 66 » » » -6.30, » » » 9 1/2 » HAVER » 44 » » » -2.75, » » » 6 1/2 »

De aangevoerde partijjes Nieuwe ROGGE, hebben van f 6.25 tot aan f 7.00 het nederl. mud opgebracht.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de zetting van het brood op donderdag den 7 dezer is geschied f 6.39 1/2.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood 30 1/2 Cents. Het pond Boter f 0.66 a 0.75.

AMSTERDAM, 6 Augustus

Tarwe weder met veel handel, ruim prijsh. In entr. j 129 p. b. Poolse f 273; 126 p. Pommer f 240; f 29 p. Deens f 245. In eons: 127 p. b. Poole, 296; 128 p. b. dito f 300; 129 p. o. b. dito f 302; 127 p. Bija f 270; 23 p. Gallische f 270.

Rogge prijshoudend; 113 p. Archangel f 188; 120, 121, 122 Pnis. f 190, 192, 195.

Garst f 3 a 4 hooger; 111, 113 p. Deensche f 145, 148, 150. Boekweit prijshoudend: 119 p. Nykerker f 218; 118 p. Groot-Brab. f 213; 120 p. j. Vriesche f 215.

Koolzaad n. Zeeuwisch goed van graan doch ~~van~~ wak 60 p. Lijnraad in een doos; 103, 106 p. Mendel f 260.

Raapolie iets aangename; per Gw. f 29 1/2; Vlieg. 38 a 1; Sept. f 38 1/2; Oct. 39 1/2 a 1; Nov. f 39 1/2; Dec. f 39 1/2; Mei f 38 1/2.

Lijnolie per Gw. 30; Vlieg. 29; Sept. 29 1/2; Hennepolie per Gw. f 32 1/2; Vlieg. f 31 1/2.

Beurs van Amsterdam.

Donderdag 7 Augustus, ten vier ure.

W. S. 2 1/2 pCt. 64 1/2; 1/2. Nieuwe 2 pCt. 77 1/2; 1/2. Dis. Cur. fite. 4 pCt. 100 1/2; 101. Handel. 169 1/2; 169 1/2. Aand. Holl. Spoorw. 130. Ardoins 85 p. st. 24. Dao 510 p. st. 22 1/2. Dito Conpos 23 1/2. Spanje Binnenl. 2 pCt. 30 1/2; 1/2. Oude Russen 4 pCt. 94 1/2. Da. St. Egltis en Co. 92; 1/2.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 6 Aug. 2 el 5 palm 7 Brum; gow. 10 d.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.